

Funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Erasmus+, KA1 mobilita učitelů 2016/2017

K inovaci s inspirací

Číslo projektu: 2016-1-CZ01-KA101-023048

Závěrečná zpráva z kurzu:

Název kurzu: Outdoor and Environmental education training

Jméno účastníka: Mgr. Martin Čermák

Místo kurzu: L-Isla (Senglea), Malta

Název organizace: The Dominou Association

Délka kurzu: 9 dní

Datum kurzu: 10. 11. 2016 – 18. 11. 2016

Stručný popis zahraničního kurzu:

Kurzu se zúčastnilo přibližně 40 účastníků, ale jejich počet se v průběhu kurzu měnil, protože někteří měli zaplacený pouze kratší kurz a tak odjeli dříve nebo naopak přijeli později. Každý den kurzu byl započatý „energizérem“ – úvodní aktivitou, která sloužila ke zlepšení výkonnosti a koncentrace jednotlivých účastníků. „Energizéry“ byly také zařazovány po přestávkách v průběhu výukového dne. Na konci každého dne probíhala evaluace celého dne, nejčastěji dotazníkovou formou.

První dva dny kurzu jsme se vzdělávali všichni společně v oblasti výuky žáků v multikulturní třídě. Úvodní aktivity byly zaměřeny na vzájemné poznávání mezi sebou a vzájemných kulturních odlišností. Od třetího dne jsme se již rozdělili dle zaměření kurzu a v těchto menších skupinkách jsme pracovali až do posledního dne.

1. den kurzu

První den kurzu byl zaměřen hlavně na vzájemné poznávání mezi sebou formou několika „energizérů“ a úvodní aktivitou Mission Impossible, kdy lektorky opustily učebnu a my jsme obdrželi sepsané úkoly, které jsme museli splnit. Úkoly byly:

Vytvořit jmenný seznam všech účastníků kurzu.
Vytvořit řadu podle měsíce a dne našeho narození.
Sepsat seznam všech jazyků, kterými všichni mluvíme.
Vytvořit společný tanec a předvést ho.
Vytvořit společnou fotografii.
Napsat všemi možnými jazyky větu: Ahoj, vítejte na Maltě.
Zjistit průměrný věk všech účastníků.
Nakreslit společný plakát.
Sepsat seznam škol, ze kterých pocházíme.
Vymyslet společnou píseň a zazpívat ji.
Sepsat celkovou vzdálenost, kterou jsme všichni urazili.
Zazpívat tradiční píseň z naší rodné země.

Pak následovalo povídání o tom, co to vůbec kultura je a aktivita Cibule hodnot, která učí formulovat hodnoty vzdělávání v multikulturní třídě. Lektorky nakreslily cibuli a my měli za úkol vymýšlet, jaké jsou nejdůležitější hodnoty pro učitele a pro žáky, pokud chtějí společně fungovat v multikulturní třídě.

2. den kurzu

Druhý den jsme vytvářeli vlastní projekt, zaměřený na vzdělávání v multikulturní třídě, jehož hlavní náplní byla práce s předsudky a jejich odbourávání. Na to byly zaměřeny i další aktivity Mezikulturní ledovec a Cvičení DIE. V tento den jsme se také učili, jaké jsou vhodné a nevhodné způsoby komunikace mezi učitelem a žáky formou instruktážních videí. V případě Multikulturního ledovce jsme měli vymyslet, co všechno si představíme pod pojmem kultura. Na vrchu ledovce jsou pojmy, které lze na kultuře vidět jako je literatura, umění, sport a strava. Do středu ledovce jsou zařazena gesta, výrazy tváře a mimika. Úplně ve spodu ledovce hluboko pod vodní hladinou je zařazeno řešení problémů, náboženství a výchova dětí.

3. den kurzu

Tento den byl zaměřen na environmentální výchovu, a jaké jsou její hlavní úkoly a cíle ve výchovně vzdělávacím procesu. Výuka byla realizována pomocí formálních i neformálních výukových metod. Výuka byla zakončena prezentací jednotlivých států, ze kterých účastníci pocházeli (Česká republika, Polsko, Slovinsko, Francie, Portugalsko, Turecko, Rumunsko).

4. den kurzu

V tomto dni probíhaly workshopy zaměřené na personální a sociální rozvoj a jak vyučovat jednotlivé předměty mimo třídu pomocí neformálních metod. Zkoušeli jsme také nástroje pro práci se skupinovou dynamikou (Tuckmanova stádia při vývoji skupiny, Belbinova teorie týmových rolí). Sami jsme měli možnost vyzkoušet si vývoj skupiny a projít si jednotlivými fázemi: vznikem, formováním, bouřením, normováním, optimálním výkonem a ukončením činnosti.

Belbinova teorie identifikuje několik typů chování, kdy každý z nich je charakterizován týmovou rolí. Byli jsme rozděleni do skupinek po šesti, kdy každý člen skupiny měl na hlavě nasazený pomyslný klobouk různé barvy, kdy každá barva charakterizovala jeden typ chování.

černý – na všem vidí pouze negativa

bílý – na všem vidí pouze pozitiva

modrý – řídí činnost skupiny

zelený – má ke všemu racionální přístup

žlutý – sepisuje informace

červený – pozoruje činnost skupiny

Naším úkolem bylo vymyslet, jaké by byly vhodné metody pro výuku environmentální výchovy ve třídě a zda má taková výuka i nějaká úskalí s tím, že se budeme chovat podle příslušných rolí.

5. den kurzu

Výuka byla přesunuta ven do místních zahrad, kde probíhala výuka převážně formou hraní rolí. Také jsme se seznámili s metodami na rozvoj kreativity učitelů i studentů (Johariho okno) a aktivitami s cílem prohloubení důvěry a empatie. Lektorky schovaly určité předměty po zahradě a naším úkolem bylo navést k nim jednoho člena skupiny, který měl zavázané oči a představoval slepého. Zbylí dva členové skupiny představovali němého a hluchého a měli vzájemně spolu komunikovat. Hlavním tématem celého dne byly klíčové kompetence. Lektorky do zahrady umístily papíry s úkoly, které jsme měli za úkol v co nejkratším čase splnit.

kompetence k učení – naučit se poskládat origami dle návodu

kompetence k řešení problémů – vyřešit problematickou úlohu

kompetence komunikativní – vytvořit krátký příběh pomocí kostek

kompetence sociální a personální – napsat větu v co nejvíce různých jazycích

kompetence občanská – dopsat hlavní města k příslušným státům

kompetence pracovní – vyřešit matematickou rovnici

6. den kurzu

Tento den byl celý věnován koučování a jeho roli ve výchovně-vzdělávacím procesu. Část výuky probíhala formou autoevaluace našeho současného pedagogického působení a osobního života a přístupu k němu.

Naším úkolem bylo nejprve vytvořit seznam našich nejoblíbenějších zvířat a poté napsat jejich charakteristické vlastnosti. Tyto vlastnosti patří prý mezi naše nejdůležitější charakterové vlastnosti. Dále jsme vytvářeli koláč našeho života. Nejprve se nakreslí kruh, který se rozdělí na osm stejně velkých částí. Do každé osminy jsme napsali jedno z těchto slov: rodina, přátelé, peníze, přínos světu, práce, kulturní vyžití, zdraví a milostný život. Poté jsme měli ohodnotit osobní spokojenost v těchto oblastech a napsat do příslušné osminy koláče. Aktivita slouží k uvědomění si vlastního života.

7. den kurzu

Celý den jsme strávili v maltézske základní škole, kde se vzdělávali žáci ze sociálně slabých rodin. Součástí bylo úvodní povídání ředitelky o výuce na této škole, prohlídka školy a krátká hospitace v jednotlivých vyučovacích hodinách.

8. den kurzu

Osmý den byl věnován konfliktům ve třídě a práci s nimi, která povede ke změně klimatu třídy. Práci s konflikty jsme si zkoušeli, jak teoreticky, tak i prakticky pomocí krátkých dramatických inscenací. Vytvořili jsme trojice a měli jsme za úkol sehrát krátkou scénku, která vycházela z našich osobních zkušeností, na téma řešení konfliktu ve škole. Poté jsme nad jednotlivými situacemi diskutovali, co by se dalo udělat pro vyřešení příslušného problému.

9. den kurzu

Poslední den kurzu jsme si sami zkoušeli vytvořit krátký mezinárodní projekt. Další část dne byla zaměřena na prezentaci našich škol a hledání si škol partnerských. Naším úkolem bylo sepsat krátkou anotaci k projektu, který bychom chtěli v budoucnu realizovat. Dále jsme vymysleli název projektu, jeho stručnou náplň, úkoly pro žáky, věk žáků, kdo by projekt zaplatil a ve které zemi bychom ho realizovali. Kurz byl ukončen slavnostním předáním certifikátů.

Zhodnocení kurzu:

Kurz hodnotím pro školu jako velmi přínosný, protože jsem se velmi zdokonalil v oblasti environmentální výchovy, která je součástí několika našich vyučovacích předmětů, jako jsou základy přírodních věd, základy ekologie, chemie a biologie. Kurz byl také velmi hodnotný, co se týče zlepšení znalostí a dovedností v anglickém jazyce. Některé aktivity, které jsem se na kurzu naučil, se snažím již nyní realizovat s našimi žáky. Jedná se převážně o nové vyučovací formy a metody. Využití neformálních metod při výuce bude vhodnější odložit na následující pololetí, kdy bude možnost vyjít s žáky mimo budovu školy.

Jako velmi inspirativní shledávám návštěvu maltézske školy, protože jsem mohl pozorovat přístup místních učitelů ke vzdělávání a motivaci žáků, který je ale velmi podobný tomu na SPŠE V Úžlabině.

Další velké pozitivum kurzu vidím v prezentaci jednotlivých škol a možnosti najít partnerskou školu. Veškeré materiály z těchto škol, které jsem obdržel, byly předány vedení školy. Budoucí partnerství by bylo možno navázat pouze s účastnicemi z Portugalska nebo z Litvy, jejichž školy vzdělávají žáky stejného věku a zaměření jako SPŠE V Úžlabině. Portugalská škola funguje jako přírodovědné gymnázium a litevská škola funguje jako technické lyceum, které je jako samostatný obor na naší škole. Potenciální projekt by mohl být zaměřen na monitoring životního prostředí v okolí školy. Portugalská škola má vlastní měřicí zařízení včetně seismografu. Na SPŠE V Úžlabině bychom mohli využít měřicího systému Pasco k analýze vody a vegetace na školním pozemku a jeho okolí. Vzájemně

bychom si mohli získané informace vyměňovat. S technickým lyceem ve Vilniusu bychom mohli uskutečnit vzájemný výměnný pobyt našich žáků.

Velký přínos také vidím v neformálním rozhovoru s ostatními účastníky kurzu a informacích o fungování školského systému v jejich zemích.

Celkové hodnocení pořádající agentury bych hodnotil velmi pozitivně. Na našem kurzu byly přítomny čtyři lektorky a jeden lektor, který se věnoval metodám koučingu. Byla zde také přítomna jedna zaměstnankyně The Dominou Association, která měla na starosti veškeré organizační záležitosti. Největší výhodou pořádající organizace spatřuji ve velké zkušenosti lektorek s prací s dětmi a také v ochotě nám pomoci s veškerými problémy, které se v průběhu kurzu vyskytly. Lektorky se nám věnovaly i nad rámec výuky. Například jeden večer uspořádaly společný večer pro všechny zúčastněné. Za další pozitivum hodnotím jejich perfektní znalost pedagogické problematiky a terminologie. Velmi mě také zaujaly veškeré připravené materiály, které byly velmi atraktivní a graficky nádherně zpracované. V neposlední řadě bych chtěl pochválit přátelský přístup všech zaměstnanců The Dominou Association.